

Emilia

Suppersthlm

••••• 42

23 AD 4948kW6kCk

1845

波斯文書

ГЛАВА 2. КОМПЛЕКСНАЯ ОЦЕНКА ПОДДЕРЖИВАЕМОЙ СИСТЕМЫ

μεταπτυχιακούς

Heilschule

Digitized by srujanika@gmail.com

178.9.1886 Երեսուն ու թիսնըրդ թու ցն մէջ
համառափակ միշտնք Պալ Կոմիսի Անպատճիքից
14մն զ Երևանական աշբաթեանց քոյլ տաստրիական
Երևանիստանի բուժ առած շրջարերակոն թու ցնդի,
ու անոր պարունակած թիսաւը Պրուշիկառ ավագու-
թիւնն առ երկայն շրջարերական թղթին պատա-
համու չուշցոց ։ բայց այսպիսի եղանական մը գրած
էր, որ չէ թիւ միայն տաստրիական քաջաքականու-

թեան ընթացքին առ չեւ ը տրդել քններ գններու գիտաւորութիւնները, յայսմի կը ցուցըներ, այլ նաև տւուրբախան շախութերականնին շատ ահշ հրազդա իմասուր ծուռ իմանալով, ծուռ մեկնութիւն մ'աւ տուուծ էր: Ուուլ կոմն առ պատասխանագիրն առ նելքն ի ազը՝ Ալպան մեերի Յօնն նորէն երկայն շրջալուրկան մը զրեց, օրուն մէջ որսոց տուած ծուռ մեկնութիւնները մէկիկ մէկիկ առ զինքն եւոքը աւտորիական կառ աւ լուրս թնան՝ արեւելքան ինդոքըն մէջ բանելու ընթացքը բացցըն բոլոր զերմանա կոն աերութեանց առ չեւ ը կը դներ, եւ պիտի որ կը ցուցըներ, որ իմէ Պատշն իրեն ընթացքին եռ ունեն արդ երգներ գնելու ըրաց նիցն առանձնին առ անց մեռ միարանութեանը պիտի որ զ ործէ: Ես շրջարեսակներ ընդհանրացու ծանր եւ, քիւ մ'ալ պատահան ունալ զ որուած էր, որն որ բազը Գերմանիայի մէջ մէծ աղջեցութիւն ունեցաւ: Լուսպիրներնուս ունկութեանը մէջի թուռ շիտաբ պիտիսի ընդարձակութեամբ զ ուուծ թուղթ մը հրազդացնելութիւնը: Ես կը դա պաշտիւր: Ետքէն Պատ միոյն ու աղջանիշական պատճա զէ ես քաշակիւ եւ տափ կը որ մեր հաստատուն որոշումը կը ըստ պատասխան իշխանական շահութեան ունեցաւ: Կայսերը իշխան մէջ ներ մատուցած էր: Ես կը կայսեր կը ըստ պատասխան իշխանական շահութեան ունեցաւ:

Առ Հայոց առ Վեհակ կամ Եօմեր հայտի ի պերին :
Ու ինչու, 30 Առաքելութեա, 1854 :

Ասկէ առջի պաշտօնաթիվներուն վրայ՝ պատերազմուն աւրա թէ եանց հետ ունեցած յարաբերութիւններուն ուղարկուած Հետեւակա ծմբագլութիւններուն աւ կամացը բներ:

Պայմանագրութերկու նիստ էն, որմաք Պերվ-
ուն շատ կատ գիշ բացապայաս և զանակաս մերկ կը
հնարին է: Առ կարծուի որ մենք Դանուբեան իշխա-

Նա թիւնները՝ Տաճկոց ու անմոց գալնակցոց թու-
սաստոնի գեմ՝ Ընկոյ յարձակազմական գործողու-
թեանը գիմանց որհամ զ ոցինք, եւ մողմ խառնու-
կուզար որ քանի ու Յառաստան մեր վայր չկար-
ձակիր, մեր ալ մեր կողմանէ յարձակման ձեռք
շրաբնեց:

թեամբ զբից մէջ մոնելու բրաւումքէն անցնիլ։
Աս եռքին նիւթին վրայ երկան չենք խոսիր։ Յայ-
տին է որ չենք կրնար ապասել որ մէսի հարկաւոր
եղուծ խաղաղութիւնը ուրիշներուն ջանքեն ու որ-
ակրագլմէն լնդունիր, և չենք կրնար ալ յանձն-
առնույթ որ ան ծանր զոհը անեցը աւուղութեամբ
մի տանիքը, որն որ այսպիսի կրապակն ընթացքէ
մը յառաջ կու զայ։ Ախայն առնիւն նկատմամբ
ձեր բարձրութեամբ մեր պատճառները աւելի եւս
բացապամակ կ'ուզենք։

Կորիկա Գրան Հետ գրած զաշխանելուս կը հետեւ, և մեր արդեն թէ Առաք եւ թէ արթխներան նկատմանը Հաստատենուս ու զրացունուս հետ կատարել ալ միաբան է։ Եթբոր իշխանութեանց պարապակը պահանջեցինք նէ, օրոշակի դաշն գրինք՝ որ Եղիշն Հետ պյանքին պայման մը հասկրած պարապակը չըլայ՝ որն որ մեզմէ հիմուն չունի։ Ասոք վրայ Պատաստան ինք զիկը միտու ցուցուց պարպիլու, բայց թշնամին չհալածուիլու ու յարձակում մը շիրելու երաշխաւորութիւն մը պահանջեց։ Վարիկա մենք զայտուիք։ Խորէն Պատաստան յօյտնեց որ միայն սաշխանդ բառական պատճառներու համար կ'ու զէ ես քաշուիլ եւ առոյք կուռե մը որդու, զորն որ մեր Հաստատեն որոշումը կրնար յաւաջ ըերեւ։ Ըստ պատ Պատաստան իշխանութիւնները մղեց չըստնենց։ Կայները իրենց բարսան թուղուց Ռարդես մնէք ներս մասնիք, օրովհետեւ Տաճին հաւանութիւնն առնենք։ Տաճիկները կը մանեն իրենց պատերազմական զործ ուղղութեանցը Համար, Կազզիացիք ու Ընծ զիստիք ալ կրնան մնեն իրենց Պատ Հետ որոնց պատճան ուսութեանը։

Բայ պարմ մենք իրաւունք ունինք ի հիմնավեհանց
մէջ կենալու, բայց տեսնեմ չենք կը դար ուրիշ-
ները իրեւն գրան թշնամի անկէ զարս համեր,
այցելու աւելի եւս չենք կրնար պատերազմոց տե-
րութեանց առջին զննել թէ ինչ զիսու օրակին նուա-
սական նոյն երկիրը պիտի մասնեն։ Այսպիսի մէկ
պահանջման մէջ չենք կրնար ունեն։ առանց մէկ

բոնած ընթացքին գէմ իրաւացի բազք մի յառաջ ըստիու:

Ամենաքաղաքական ու բարեկարգ առ առ յարագի երացութիւնը
քանի մը դժուարութիւններ ալ կը պարտնուի է,
բայց առաջ միայն բանակցութեան ճամբով ու բա-
րեկամեկուն առաջարկութեան ամբ մեր իրաւանցը սահ-
մանն ուղղի Հանշնալով կինամ շակուի ի Պայմա-
նական առ նոյն իսկ իշխանութեանց սեփական
շունչն համար կինութ ընել որ առ Երկիրները որ-
շաբ որ Կարելի է նէ պատերազմնական դործալը
միանեն մէ խնայոն ին :

Ասկէ կը Տեսուի նաև՝ որ Նորիկի 20ին գա-
շանց արդուութեան նկատմամբ՝ չեր կրնոր անոր
մէջ զանազան թիւն մը դատուիլ, թէ արդեք քրի-
տուութիւններէն Խռովի երկրին վայ յարձակում
մը — առանց մեր մասնակից ըլլարուն — կրնայ ըլ-
լալ, թէ չէ: Թէ որ պատկիս մէկ յարձակում մը
արդէլլու իրաւունք չունինք, զանիկա թոյլ տալու-
նիս իլլուստրացիան սահցոծ չենք ըլլար: Բայց Խռովն
ալ յարձակումը վանակը առնեան իր կողմանէ պրո-
թր պիտի չանցնի, հան հանէ պիտո՞ր առնու: Թէ որ
չուզիր Հաւատիսից Տեսա զանուիլ: Հնոր համար
որոշն ու Գերմանիում թէ որ մեր իշխանութեանց
մէջ մանելը պահաւորաբար գլ. բնմանակնեան շահն հա-
մուր եզած կը ճանահան նէ, այնպիսի կարելի գեւաք
մը մէջ, որուն գէմ երեւու մեր գեւը մէկի թող

շնար, իսեց սկսած մինչը ևսուանալոր են։
Այս բարձրութեանը կը յանձնոի առ պաշտօնագիրը պատշաճ առնի մէջ գործածելու, պրուցի ամենեա տարակցոյ շանեցուի որ վերահիշեալ երկու միմէկուն մէջ՝ մէք որոշած ու յայտնած ճամանակնեւն եւ անոնք պենալու։

Վահագունը կը տեսնոի, որ պատշի
քաղաքականութիւնն Առաջիպէ գործունեալիւթեանը
միշտ որդեւեցներ դեմքը աշխատած է : Առօյս Երես
առ թղթին պատասխանը Պերգինէն Ունենա Հասած
է, եւ որչոփ որ կը լսուի Առաջիպան զոհ ընեցու

պատասխան մը չէ :
Եցր ունիթիքի վրայ ասոնկ իր գրեւ : “Աւստրիա-
կան Պերլիցի գևառան համեմը հաջի աշխարհ համեն՝ երեկ
(19ին) կեսօր մաստիա կարսեր քով մասնաւոր ընդ-
ունելութիւն ունեցաւ և զբեթէ արթուզ ժամ մը
տևեց : Այսօր (20ին) սրբագրեն գործոց պաշտօ-
նաբանին մը ջ որոշակնելից խորհուրդ մ' եղաւ որու-
շի նորագոյն ծանուցազրյան վրայ . պատասխանը
շատ պիտօք ըռչանայ : Բէ Պերլիցն եկած վերընի
ծանուցազնելիքը շատ քիչ , բարձարաթիւն ունին գեր-
անելուքի իր կենաց աւ մոհու խնդրյան մը ջ միքստա-
կան միաբանութեան մը յօյ տպառ . չէ եէ միայն
պարզ հաւանական կարծիք՝ հապուտիարկութեան սուս-
գութիւն միեւ է : Ռեզգուածքը հետոյնեատէ կը ըա-
ցուի , եւ այն սարգինուածքը , որ մինչեւ հօգու զա-
նական կանոնադրութեան մը առաջ գույն է :

զի Աչ է, մեկ որոշիք քայլ մը պէտք է ու պիտօք
առնեք: պէտք է յայնառնիլ, թէ ւ ևսորդին զեռ-
արժէք կը կընայ գնել, եւ Բնշ արժէք, այն առաջ-
նակցութեան վայր, որն որ, բնակեն կը մեխուի,
լաւողցին Կըլուր՝ թէ որ ամենեւին զբուած-
քըլար և ւասպիս շատով, յայտնի ու որոշ պէտք
է ճանշնաւ, թէ Բնշ նեցոյ կընայ գնենել Գերմա-
նակոն ամբողջ ամեն մէջ. եւ ան առենն ինչ-
պէս որ արշընակը ըլլայ՝ այնպէս պիտօք գործէ»:

ՊԱՏՔՐԱՋՄԻ ԼՐԵՐ

Ճ.Ը.Ե.Ց. Լուսանի առաջին լուսակիցն ալ կը խա-
տավանիք որ արքմի թէ կակդպ ցն վայ Առևսաց որ-
տե բականական գործազութեանց ու զօրաց շորժանոր-
մաց սույղ ըստ մք չունիք, եւ թէ Մհեմիքով իշ-
խանին բանած գիրքն իրաց պտըռած իրարու հա-
կառակ լըերուն մէկնութիւն մը չեկրնար արուիլ:
Կ'երեւայ, կ'ըսէ, թէ Առևսաց զօրակարն ամեն անդ
է եւ տեղ մըն ալ չէ: Այ միայն սույղ է որ, որին
Հրամանատարութեան առկ կ'ուզէ ըլլաց: Խրբմի
Ներսի կօշմերը բազմաթիւ գններ կեցած են: Բայց
ասոնք Սեւաստոփոլը պաշարող զօրաց արգելք չեն
կրտար ըլլալ: Ըստց աջ թէ, լ Չերանիսից ճախօին-
ներով ու լիրանց եւ անտուներու պատճեներով:
Իսկ կոնակնին ու ձախ թեւերնին ծովով պաշտ-
պանուած է, այնպէս որ Սեւաստոփոլի գեմ՝ սկսած
գործողակիրներն՝ հանդարսութեամբ կընան յու-
ռաջ սունիլ, իբրև թէ բերդի մը մէջ եղած ըլ-
լային: Պաշարման գործազութեանց ընթացքին վայ-
թոյն որոշ բան մը չիգիտեր, միայն կը կարծէ թէ Ե-
հաւանականաբար նախ Առևսաց քառամորդարանին
51 թէնդանախմակ մարտկոցը պիտի լուեցնեն, որտե-
որ Հարաց այն քարձունքներն ու դիւքա: Կրնայ ըլլալ,
ու եղաք նաւատորմիւն օդնութեան պիտուր առնուն:
Կառահանգստունին ըերնին ըցնութիւնը՝ 800 մետրիա-
կովն կանուն կը համարուի, ուստի անկարելի է որ
7 պատերազմական նույ պաշարի միջոցը բօրբոքին
զոյց: Խոյնին աս խորհրդատվթիւնները համա-
ռափի մը պաշարի յառաջ մերեյէն եալը Կ'աւել-
ցընեաք հստակ աս շաբթուան մէջ զանալոն կող-
մերէ եկած ու առց կարծուած ըմբը:

— Ուստաց կողմանէ կը ծանուցամի, որ Անենք-
քով իշխանը Անուանեմբերի Յօնին Նկողոցոց կոցսէր
գրեթե է, որ իր Սեւանատոփուղէն դէպ ի պաղէւ Յա-
րչ ըստած կողմանակի շարժումն աւճողութեամբ դլու և
հանելին ետքը, ասքի պատեհաւոր ասիթք ովհար
չփափոցըն թշնամեղն դէմ յարձակողութան պատե-
րազմ սկսելու: Ես իր յաստակագիծը, կ'ըստն, ա-
ւելի ևս յաջող եցք մը կը խոստանար, երբ որ
զաշնակիցներն իրենց զուրբ բաժնեցին: Երբ որ
Դաշտիացիք Անուանեմբովի ծավածոցին հիմախացին
եղերդին վրայի ամփաներաւն կը մերձենացին, Եւ-
գինացիք զատուեցան ու նաև երուի Պալաբրաւաւ գաւ-
ցին ու հօն ցամանք եղան: Մինչիքով իշխանն ասիկա
իմանալով յառաջ քովեց իր զորքովւ: բայց Կադ-
դացիք պատերազմը ընդունեցան, ու Սեւանատո-
փով հարաւակովմը գացին իրենց զաշնակիցներուն
հետ մրանալու համար: Են ասեն Մինչիքով իր
զորացը մէծ մասին հետ հրամացին ամրոցն հասա-
ր հօն կեցաւ թշնամեղն մրայն ու գիտաւորու-
թիւնն իմանացու համար:

— Ա առաջին ամսոց Յին իբրև կարեւ օք լուր
Ֆ. կը ծանուցանեն, որ Լ. Ռազլան ու Քանրովեր
զօդագութեաց առնոց հին բանակը թողուցեր ու ան-
ձակը 30,000ի չափ զսրբով Անւատափառի կողմէոքը
լուսեալու երե են, որն որ երեք չորս օք պիտի որ
տե. Եր. Գառզիական ու անդդիական շղթը վրա-
ներու տակ բանակած են: Պալազլու պիտի ու գաշ-
ենիցաց մարտկօցներուն մեջ չեւ ուղիր զրուած է:
Ուստեղը Յի. աստափիլի Հարաւակողմը ականներ կը
փաթէն, որպէս զի անոնց կրակ ասալով դաշնակից-
ները բարեւեն քաջըն մնանքած առեւնիք: Իաց
առկից ամեն վասնգաւոր կողմէոք դիւրավառ նի-
թեր դիզած են:

120 Συνάριθμος της Ελλήνων περιοχής ήταν περίπου 2.000.000
διατηρούντας σταθερότηταν την περίοδο από την έναρξη της πολιτείας μέχρι την αποκατάσταση της Ελληνικής Δημοκρατίας το 1833.

— Կարստին ամսոյ 7ին կը դրեն որ գաշնակիցները Առաջնայի զետարերանը ամուլ վենքի կոյաբան մէ շնորհ են։ Շատ չանցնիր Գաղղիային դպրու զարդերը ու զբուի Առաջնապիտօք խրկութեան հօն պիտօք ցամաքն երևեն, որպէս ով հօմքը Պաշտին ով սատրափինի մէջ ընկըռ արշաւանքին ոգնեն։

Այս պաշտությունը առաջ է լրաց է :
Ինչ գաշտակիցիքը իրենց և աւելի է կող թշնամի
զօրաց ու առջեւնին եղող ամրացներուն դէմ ինչը
պէս պիտի հուռին յառաջունել չիկնար գուշա-
կուիլ, բայց առաջ է որ, Խորը բանելու համար
Փերենովի բռնելն անհրաժեշտ հարկաւոր թէու
թիմ մըն է :

Ամսոյ 10ին Խրբենն եկած լրերէն կիսնանաց
որ, մեծ գեղաք մը չէ պատահած։ Գոշնակիցները
գտար Քեցիքի քով ամրանալու ու պաշտու հոգա-
լու փայ են և միշտ գովնիք դժու շութեամբ մը կը
շարժին։ Երիւ սովորապետներն արդէն գիտած
պիանո ըլլան որ Խռուսերը զօրանայու և ունեէ են և
լուսական սովորապետը իր գործուն թեանց զլաւա-
լու կը այսէք Ասպրոյն Սեւաստովոյն հիւ-
սիսային ամբողջները փոխազրած է, որն որ յար-
ձակրդական զիրը մը կը ցուցընէ։ Բայց գաշնակիցն-
երն ող իրենց կովմանեւ յարձական պատրաստ են
և կը հաստատուի որ ճատերս իրական պաշտուած
ալ կը սկսին։

Տաճիկ դանութեան զօրքը Տիեզ Նորէն շարժեալու և Նպաստիկ եւ Հրցագովի բայ մողմակաց ակաւ, առ փոխառութիւնը հիմոր չորս Տիեզ շաբաթ յառաջ ըստայ, օրով նեւ զանակցաց պաշտամանաթիւն կը բար և թէ Առուները յարձակում վախնազը՝ արիշ աեղ Խորիւլու զօրքերն իրութիւն կանութի հաղմբրու պահելու կը ստիպուեմ:

()առևսապի մէջ, տնօցս կի՞ Մեծքովին հե-
տեւիալ պաշտօնական բարբ ծանուց ցուկցաւ։

“¹ Ակտեմբերի 25ին զաշնակիցները զեպ ի Փերք,
քսփ շարժում՝ մ’ ըլին, Խոնճի մաս ձիաւորաց զո-
րապետն իր ամեւը դիբքէն հանելու համար, բայց
երբոր առ չաշնովիցու առնեկան եղիքոտական
նաև առորմին պաշտպանութեան տակ՝ գեպ ի Եր-
փաթորիս 3000 տոմիկի զօքը խրկեցին, ոչյու քո-
ջաքը բանելու համար, ու ամսոց 35ին զօրոց մին-
մար՝ զեպ ի օլոյոքքաւա տանօղ մեծ ճամբառ
գոյցէն հարաւայն կողմէն քաշուեցաւ:

Այս ցւեա ամսոցու 7, Խորը մենք ուղարկի լուր ունինք
որ Մենչեքով Սեւաստոփոլիս մէջ 20,000 հազի բնող
առավել ետևէ՝ մասցած զորքով դեպ ի հիւսխ դար-

ձած է, որպէս զի Փերքերովի ճամբան, որն որ գաշ-
նակիցները 8000 զօրբավ գոյած են, Նորէն բա-
նայ եւ նջոն զորբք իրենց բանակէն կորէ. բայց առի-
կա չալանդելով մէկ իր եւ թէ Աւաստիքի զօր-
քին հրամանաւարութիւնը խոնճ թուղին յանձնե-
լով՝ ամսոյ 1մի դէպ ի Փերքերով գացեր է՝ հն-
ժազման զըրաց հրամանաւարութիւնն առնելու հա-
մար. նոյն դուբը՝ Յ սամանաւորաց, Յ ձիաւորաց
բաժնէն եւ 8 քաղաքներու գումարակէն կր բաղկա-
նաց: Ապաստուած զբրն ալ մէկուն հաշուելով՝ գաշ-
նակաց գէմ՝ եկու զորբք միջեւ 76,000 հոգէ
պիտոր ըլլաց, և կը կործանի որ միջեւ ամսոյ
Տիր Յ Յ միջնաւեց քաղերով ՍԵ աստիքի կը համեմն

1) Ենցիպավ իշխանին նորը մենաբած ու ամսոյու ԶԲ
պետքարգ Հորտուրակուած նորագոյն ծանուցա-
գիրը Հետեւեալն է :

— Արաւածովից նորագոյն լուրջը ամենց պիտի 12-ը կը հասնին, և կը ծանուցնին որ դեռ այս շատութեաւ արժանի քանի մը պատահած էլ:

Դաշնակիցները իրենց բոլոր ծանր թնդանօֆնեւը,
(252 հատ) ցամաք հանած էին, ու Սեւաստովալի
Հարաւակողմբ կես լրւուց ձեւով շարած էին : Բայ
օյն աչկեց թնդանօֆներէն՝ ամեն մէկ մէծագոյն
պատերազմիկան նաև երրուն մէջէն այ չորս շրս կամ
ուժնական ծանր թնդանօֆներ ցամաք տալմբ են
քաջգին պաշարման համար : Համրապէր զրապիտն
ու Լ. Առաջին Սեւաստովիով անձնատուր ըլլապո
ստիպէր են, որ փուճ տեղ պրիւն չժամանի : Այս
պէս նաև քաղցրին կառավզդին այ պատշաճաւոր
իրկեր ու ծանուցեր են, որ ամրոցներուն մէջն
կանայքը՝ տղաքն ու ծերերը գուրս հանեն, ու
հիանդանոցներուն վայ գրոշներ բանան, որ զըն-
դակօծութեան ատեն անոնք ինսպիրուն : — Խակ
օրիեստ ըստգիրը կը ծանուցնե, որ Առաներն ալ
15,000 Նոր զօրք Սեւաստովակ խովեր են, եւ թէ
100,000 ալ ոյեսարասիցէն խրըմ մօնելու վրաց
են :

ՀԵՇՎԱԳՐԱԿԱՆ 1960

ԱՐԵՎԱՏԻ, 21 Հոկտեմբերի
18 թ. 6 թվ. 1

Օսեաստ, 18 Հոկտեմբերի: Այնչեւ Հոկտեմբերի
15ը Խորդի մէջ որոշիչ Նոր բան մը պատահած
չէ: Դաշնութաց պաշարնեն գործողակիրնը՝ միոյն
Սւեատոմիսիֆ Հարաւակողմն է: Խոհ Խուռք Հիւօսի-
սոյն կողմանէ քաղքին ու անոր ամէն ամբողջնե-
րուն հետա անարգել Հաղորդակցութեան մէջ են:
Բուսաց օգնութեան եկող քաղմամթիր զօրք ալ
արդէն Խորդի հոգը հասած են: — Նիկոլայոս ու
Միքայել մեծ իշխանները նիբողոյնեւն գալով
քաղքին անցան Քիշնեւ երթաւոր համար: Դաշ-
նութաց Հինգ շողենաւ նաւահանգստին առցեւը
կը պարզուին:

ԳԱՐԴԻ

Անձնական Հոկտեմբերի 10ին հրատարակած թերթին մէջ Սէնթ Ըստոց պարապետին մահուան վրայ հատուած մը կը գնէ, որուն վերջերն այսպէս կըսէ:

Ղըրը որ ամենուն ակնկալրութենէն վիրա առողջութեաւը նորէն ստացաւ՝ իբրև քրիստոնեայ ոնեցած պարտիկերը կատարելին չպահսկացաւ. Եւ պյուդիտ եղանակաւ կատարեց՝ նեղակէն որ բարձր աստիճաններու մէջ եղանակերուն պարագք է որ ուրիշ հաւատագույն ամենէն աւելի բարի արինակ ըլլան:

«Փաբիզ», 6 Մարտի, 1854:

Ո՞ւնեալոց ը Տէր և բարեկամ ։
Վ՞նչուն կը մատիք վայրի կամ մ՞ալ միայն մօսածել
որ ևս պրեւելքի բանակին քաջ զինուորներուն
համար՝ կրօնի ամեն սեսակ օգուածինն ու միա-
թարութեամները հոգալու պիտի դանդաղին։ Բա-
նիքին քահանուները հոգացուած են։ Քայլըց պր-
տուական երիցուն հետ խորհեցոյ, որն որ նույ-
տորմեն մէջ ըլլոյու առուուծուցին պաշտամնութեն
աղլէկ կորդի զրած է։ Անեն զորաբաժնի ու ամեն
մէկ Ծրանդանացի համար՝ մէյլէկ զօրաց քահանոց
ունիք, և երկաւ զինուորաց աւագերեց ալ զինուոր
բանակունից ուն մէջ։

Հետո գործքերու մէջ ընկցած իմ, եւ առօղ-
ջաթեան աշ հոդ կը տանիմ՝ ոլովես զի Առաջ

զեմ պատերազմից զօրութեամբ մղնմ։ Մեծարյա
բարեկամ։ ձեր ազգին իցը հարկաւորութիւն ունիմ։
առաջ Խոսուծոյ սկզբական թեամբ մարդ բան մր
շիլքնար բնել, ևս ալ վատաշամթիւն իր ողջումու-
թեամն ու Դապիճայի ըրած պաշտպանութեամնը վրայ
կը դնեմ։ Կ'ուզեմ ճամբար և լինելու յառաջ իրբեւ
պիտօնեայ ունեցած պարուժ կատարելու։

մէջ այ նոյն մասնաւունքները յայտնի կը տեսնալու է:

բախութեամբ Հերեի պատուական ժողովուապեամբ մին
հետ տեսնուեցայ: Երկոցն ու ծանրութեամբ իրա-
րաւ հետ խօսեցանք: Անդն ոչ խոսացաւ բնձի հա-
մար ազգօթք ընելոյ: Եաւ ափեկ որ գուր ալ ձեր ա-
զգօթք խոսացացք: Ես ամէն ազգօթքներն Ասու-
նոյ առջեւ: Արայն հաճոցական կրնան ըլլալ, որուն ո-
գնութիւնն ես այ հաւատուի և զերծուանուու-
թեամբ: Կը խնդրեմ: Կատարեալ վասահութեամի-
նածրոյ կելլեմ: Անտարակցա հասուած զբացինն
պատիսի մեծ ու պատիսի ծանրակշիռ գործքի մը
կը կը պաշտպանե: Համոզուած եմ որ առնդին ի-
րենց պարագը, մանաւանդ թէ իրենց պարագէն
առելի պիտի զրծեն: արդուր բանի համար և որ
պիտի որ որաւերազդինք: Այսորու կը յուսանք, եւ
զայր մեծարդոյ բարիկամ, առելք մնչի ձեր ար-
ժաւաթիւը ։

Ունի և անյօ սպարապետը խըրբը ցամաք եղիւ-
ին եղըը, Վահայի պատերազմին երկու օր՝ իսկ մեռ-
նելին տառեռութեկ օր՝ յառաջ՝ մերժիչէալ եկեղե-
ցականին հետեւեալ ընունվէլ գրած է:

18 Ապրիլի 1854:

Ղեր Օդոստասի 20ին գրած միջյու ողջունակիրն այսօր առառ ընթառնեցայ, ու վայրի և ան մ'ալ չեմ ուզեր հօրբացը լեռ ձեռքի ըսած բրիսուանէ ական բարի մասզետու միւնքներու զ եւ ձեր աղօթիքը համար՝ շնորհակալութիւնս հատուցանելու, որովհետեւ ու դժմքնիդ Ամենակարողըն խռուեցան . . . Ամսոյս 14էն վեր բոյը բանակին հետ յաշալու թեհակի. Խորը շամանք եղած եմ, որի որ առ ապ ու աղօթի հսկուով է: Զարբը կրկին անգամ կեցցէ՛ կայսր աղաղակիրով յամաք եւաւ, եւ վաղը չեւ մէկանի օր այ նցի աղաղակաւ Եվլայի քով մէկի սօրմասող նուսաց գնները պիտի զարնենք ու անցնենք, որոնք հնիդ արգեւլք պիտի որ ցըլան 22ին կամ առ անտառն Յնին Սեւանափարի քով եկմերը կենացը:

Պատերազմնական գործուղարվելիքները կարենք եւ-
ղածին շափ կը փութացընեմ, որոյնեւեւ առողջու-
թիւնո շատ դէ է, եւ Աստուծեմ կը խնդրեմ որ
ինձ ի մինչեւ վերջը զարուինքն տայ...:

Այսպէս բարով, մեծարգոյ բարեկամ, մէջի համար աշխարհը լիք, եւ ազահով եղէք իւն ավելած ոչ մեծառանաց մօտ:

Ապարակու Ռ. առ ԱՆԻՄ ԵՐԵՎԱՆԻՑ
Խաչիկը առ առանձ աեզեկութիւններուն հետեւ-
ից խովերով վերջ կու առ ։ Ասոնց վրաց բնա-
կանակ աելցունէ որ մեր մեծաբանացը, զարմաց-
մանց, ցուոցն ու մեր ակնկարութեանցն աելի ար-
ժանակ ըլլաց։ Հեմոյ ոլ կենզանի չէ, բայց իր
հոգրենեացը ծառացած եւ իր Ասուունցն պատի եւ
յարդութիւն մատացած է, գործած գործքերն՝ իս-
թեն համեր պատճեմեան գոները կը բանան, եւ
իր հաւաքը կը բանոյ իրեն յափունականութեան
գոները։

— Հասպիրներն առ հասարակ կը ծանուցանեմն, որ քանդակներ զգայթետին Ելբայի պատերազմի մէջ առաջ վեցքը իրեն անսարակցոյ մոհարեր պիտու ըլքոր, թէ որ ճամփած ուռումին կոտը կուրքին զարկած առենը զգեստին տուի կախած զատկերագի մը (Médaille) հանգիպատ չըլքար, զգըն պրարձր անձ մը իրեն պարզեւած էր Հիմն կը հրատարակեն, որ անիկա Ա. Կառուածածնայ (անարատ յղոթեան) պատկերացի մըն է եղեր, ողըն որ Դաշտիացոց մէծ ախտու կազսրութին պատերազմի զայած տուեն իրեն պարզեւած էր ըստօք “Զօրապետ, առ կախէ առ պատկերացի ընթառնուն հաւատոյ վասահութեամբ, ասիկա զնեն իր պայտապահէ, :

卷之三

|| Առաջին, 14 Հոկտեմբերի: Կոմի լսադիմու արքունի գրաւանդիր մը յառաջ կը բերէ, որն որ Ազգերթ իշխանին, Ապրանին, Պալմերանիթըն, Ցըսպի Առաջլոն և ուրիշ Արքաներու ուղղուած է, որով իրենք վերանք պատրաստ ցաւցացած են զինուարաց որբերուն ու այբիներուն օգնութեան հասնելու համար հասաւառելու ընթերագիւնն ու զբահն անցնելու: Անգուհին ընկերութեան հասաւառելուն հաւատութիւն առելիք, և նոյնը թեազին անմիջական պաշտպանութեանը առկ առեր է:

— Այս թագավորութիւնը համարվութիւն է ու պատճենական է:

վին արշաւանքն առ առարջոյն համեմ լընդոցած է :
Մինչեւ հիմա կը պետքէր թէ նշյն ծովք մինչեւ, Կո-
մի մի բերի Խը բաց է, եւ թէ ւեփիկէր առանց բան-
մընկելու եռ շնորհանձար Բայց ճամբարաշմինն արագ-
արագ փոխուիին ու տաւջին խիստ հովհանքն աշուր-
նելը բացին, եւ հիմա ծովակալութիւնը կը բարձրա-
ռէ թէ գանձաղած է առևիճնի քիչ խորութիւն ու-
նեցու թնդանութեակիր փոքր շաղենաներու առ-
մուլ պարուսածելու :

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԵՐՊԻԹԻՒԴ

ԵՐԵՒԱՆ ՀՈԿԱՅԻ ՊՐԵՐԻ ՅԵՒ ԿՐ ԿՐԵՆ ԲԵԿ ԱՄՆՈՅ

մաները կանգուն կը պահէնք : Ես պայմանաւ, առելի
դի բնի եւ աւելի հաճոցավոյն բան մը չկայ՝ քան
պետք արդաւութեան ու դշասարակաց խաղաղութեան
հաստատուել պահպանութիւնը, որուն քայ հակելը
մը բարձր լի հապեան ննծի յանձնուած է :

Եմ՝ բազման ահ վասահաթիւնս՝ ձեր առ մէն ա-
փառ Սուլթանէն, մէր սիրելի վեհապետն ունեցողն
Հայուսակութեան եւ Հայուսատրութեան զատքանոց,
եւ ձեր առ ձեր ծննդեան երիշըն ունեցած օրինա-
ւոր սիրու վրայ կը գնեմ:

(Կանոնիկան կայսերական դորժական, զօրագուտնի զօրապետ :

ՏԵՐԱՎԻՐ

— Պարքել, Հակուսմբերի 11։ Աթիզուէ իշխանը, որպէս իր իշխանութեան երգիրը զատկալի իրեն իշխանի եղան կայսերակառաջիւն մարդկացեաց կը չանար՝ Վալաքիսյի բնակիչներուն հետաքարագութեաց յայտարարութիւնը հանուծ է։

“Այս պարզու Դ. Անդրեյկյ, շնորհածն Աստու-

բարպարպար գարձանք, ու վերսանին կառտիւրութեան առնելու ընթացք ձևոք առներ: Արկրին օրինաւոր իշխանութեան նորէն հասուսութիւն՝ վեհափառ Առշակնին հայրենի միրզն մէկնոր ցցցն է: Անը բարձր աւասուրեան երկրին խաղաղութիւնն առելի եւս առաջնորդվենէլու: Համար՝ իր բարձր զաշնակցին, բարեկամն եւ, զրայցն, Առարիսից մէծափառ կցսներ հետ՝ մասնա, որ զաշնագրութիւն մ'ըրած է, որուն Համեմատ մէծափառ առաքելական կայսուն իր զօրքէն հարկաւոր եղածին չափ մաս մ'իշխանութեան երկիրը խոկնց, որոնք հոս իրբեւ բարձրացն Երսն բարեկամ ու դաշնակիցը ընդուռուած են: Երեսց՝ Օսմանեան յազդական զօրաց հետ հաւներից գանուին՝ երկրին խաղաղութեան ու ապահովութեան նոր երաշխաւոր միթիւն մըն է:

Անձաներ, իմ սկզբնի հայրենակիցներս : Մենք
երկար ժամանակ վեր իրար կը ճանշանկ : Գիտէք
թէ ինչպիս հազ ուղարկեամբ երկիրն ամեն ուղար-
ժեամբ պալստեցնե՞ք ձեր իրարաւութիւնները քննե-
լու իմանալու, ու ձերքերնի եղած ամեն միջնե-
րով անձն զարման տանելու : Համար : Գիտէք թէ
ինչ գժուարին ժամանակներ անցուցնե՞ք, մանաւանդ
մեր իշխանութեամբ առաջին երկու աօրինները, 1849ին
և 1850ին : Գիտէք պրուենոր միջու հայրական սիրութ-
յաներներ լորու եցանք : Երկրին վերըն տարինե-
րուն մէջ վայելած խաջապաթիւնն եւ ըրտ երջա-
նիկ յառաջադիմութիւնը չկ մասցած :

Ильюшъ бѣлѣвъ сїлѣръ мѣръ рѣзѣнѣнѣтъ կѣръ դառնանѣръ
— կրѣдъ վաստѣнѣռѣ մѣծագէս կարեկѣցъ կ'ը ըլամѣք
— Եղիշենիս ու նեցած գործքերѣնուս մѣծամѣբѣն
ու գեռապութիւնն աղէկѣ կෑր նունանѣք : — Ապա
հով եղէք որ մեր առ զի ջանցին ու ձիգը սիխա՞ր րի-
լոյ պէտք եղած կարդաւորութիւնը նորէն հաստա-
տել, ու հոգ տանիլ որ ամենան աղէկѣ ը լոյք : Հա-
ւատացէք, ամենեւն աշխատանքի որիսի շփափչէնք
ու զօհ ընելէ եւ ափսոր շինունք՝ մեր բարձրուուց-
ուի, միշտապահն ունեցած բարձր ու բարեւար գի-
տարուու մի իններէն արդիւանի ի գործ դնելու համար

զովներին առանց բայցատվենոն պրեսուարած կ'ընդ
անհնք : Արշափ առջևէնիս ունեցած գարճքեթիսին
Ներկայ լինմակնն ու երկրին ողմունս սաստիկ շատ
կրած ըլլալուն համար զժաւաբն է՝ ոչնչափ աւելիք
առանձնականաց ծառայելու եռանդուն ու արզիւթեա
պիտի յարգենք . Բնչպէս մէկալ կողմանն ալ սառ
տիկ մոտակիր պիտ'որ ըլլանք՝ ամէն խոզովութեան
հոնելու կամ իրաւանց ճամփեն խոտորելու համար
եղած ջոնքերից զորդիլու և նուամելու : Առ եղանակ
կու մեր հասարակոց ջանքեն վաստ ծց օրշնութեան
որ կը դանէ, եւ մեր հայրենեաց ալ զեղեցիկ ապա
զայ մը կը բացուի :

— Արքայի լուսակից պատվաստեն առ լուսակից
առ որ վեցի ատենանեղը ուժը ականէն աւելի հրեա
ու խուազունեց Երաւանաշեմ սկզեր են զալ որ հօ^մ
մացած կեանքերնին նորիսական երկրի մը մէջ
անցընեն : Անդ դիմական Աստուածաշնչի լուսերու

միւն աւ, կըսէ, պատաքց հարդի ջանք մը կը ցուցնէ ու հրեաները բաղրամութեան գարձը-նելոց, թէալ և ու պուռ մը տեսուն չէ: Կարերո պատահած դէպք մը ասիկա կը սասուցէ: Ավագէմիք մէջ երկա անդպահական բարովիշներ՝ որոնց մէկը մկրտառած ու աստուածաշնչի ընկերութեան 100 փունա սթերին տարեկան մուտք ունեցող Աւրա-նիքի շրեայ մըն է, ուղեցին հրեխ ժարվագալուցին մէջ քարոզ տալ, բայց երբ որ չաշօղեցաւ նէ, սկսուն ամէն դի է, նաև մարդութանոցին զրան մոց յայտապիներ կացընել, որնցմով հրեաները բազգականութեան դառնալու կը յորդորէն: Հաս-անդամ՝ յայտապիները վայ առնուեցան ու պա-տրաստեցան, բայց նորէն կացուեցան, եւ աամիկ խանութիւններուն ստոկ տալով անմաց խանութիւ-ներուն վայ ալ կորուցին: Հրեային մէկը մէջ չդի-մանալով՝ նոյն մէջմերէն մէկը բարչից պատուեց եւ ապատիլով բազգական քարովիշն ստոր մէջ նե-տեց: Ասոր վայ քարովիչը բարկացած խարացուն տառ ու հրեխ ժագովրին գահերեցին տառնը վա-ղց ու մէկը մէկալու ծեծելն եռքը ուղեց որ նոյն հրեան պատճառի: Եւ անմիջապես երուսալէմ ան-գիտական հրեապատարանին տոքհանդակ մը հանեց, ուսիկի թարգման մը գոյով հնդ ռումանի հրեայ բոնել տուաւ, ու հիւպատոսարանին աամիկ ծառա-ներուն ծեծեց, տուէն հաւել չորինելու վրա գրա-է լուսապղէմ համերց: բայց ասմէք քաղցէն զուրս և լիւնուն պէս՝ իրենց աղյականներէն օգնութիւն զաներով՝ առանց իրենց պահապաններուն հրացան-ներուն ու գաշցներուն միտ գինելու փախան աղա-տեցան: Աս որ եղաւ նէ երուսալէմայ անգլիական հրեապատարանը Աքեայի գործակաբին յանձնեց որ Սաֆիէմ երթայ ու փախչողներն ալ աղատողներն ալ բռնէ: Բայց քննութիւն բլազմէն եռքը իմու-ցուեցաւ, որ ան ուսիսացի հրեաները անմէջ էին եւ անոնց տեղ պէտք էր քանի մը աւստրիացի հրեաներ բռնէլ: Եւ երբ որ Երուսաղէմի ան-դիմական հրեապատարանը Քաֆիայի աւուրիտիկն գործակաբէն ինորեց որ նոյն յանցաւըները պատ-ժուին, գործակաբ ատեան մը կոնչեց, ատեանու ան-գիտական հրեապատարանին ինորիպն անհիմ հրա-տարակեց ու բողոքական բարովիշները գատաստամի ժամարին գատաղարանց: Աս գէպքի հետեւ-նեանցը դիս կը պատառի:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ Ք

4

“ ԵԱՅ Ի, անհանդկալ կորուստ մը մեծ ցաւոց մէջ
ձգեց անձնից ամենուն պատուրը, որնք հասմէակն է կի-
պից ցն զարգ՞ն ու գրազիտութեան աճուրմը մէծապէս
կը յարգեն: Աեպօտ մէկերի Սին դիշերը, կարգինալ
Անձերց Մայի, մէր քարուն գալրէն աւ որպահաս օւ-

Ա Ր Ա Ր Ե Մ Մ Ա Վ Ա Յ Ո
Կառուցիչ մեծովական խցիքը ուսումնական շրջանուն
Ո Տ Ո Ւ Թ Ա Վ Ա Յ Ո
Խօսելու մեջ գոյացած է առաջին առաջնութեան մէջ, եւ առաջին առաջնութեան առաջնութեան մէջ, եւ առաջին առաջնութեան առաջնութեան մէջ, որունց խօսքունիք մէջ հակում ու միտում ուներ: Կինոյ բանի որ նոր կինովոնի զոհ մ'եղաւ քննադատութեան, Ա: Կազու մէկնութեան ու համարութեան աղջուագցն ուստանդ, որոնցիւ երեք մասը հանդիսադր չափանիկ է, եւ ձեռքն անոնցն շատ շլուժութեան ու կարութեան մէջ պարագանեան անդաման անդաման անդաման անդաման:

կազմութեամբ է շղոծ է: Ու ի հին կազմը հանչիքու առնդղամ մը մեծատիա կայսեր ու կոյսու հացան անհետինները կ'երթըցուի: ասեղուներէն վար իջնալին ետև փառաւոր զարդերով շնչառած: երգու փեղի բաժնաւոր զոնէ մը սրահ կը մտնուի, որուն աշ ու ձախ կողմերը պատկելու խցերուն զաները կան: թէ սրահին ու թէ պատկելու խցերուն ձեւու ու շնչարը, թէ պատերուն ու գետեմի զարդն ու փառաւութիւնը, եւ թէ ամեն մէկ կարստաց գործուածքը՝ արտարց կարգի զեղկեցի թիւն ունին: պատկելու խցերուն քովչըն են ամենքաղէտու արքունիներին ու առաջին աննեկապետաց հայոց համար շնչառած խցերը, ու ասոնց մէջն յասուկ ձարձաններով կերպակոց խուցը կ'երթըցուի եւ նոյն պէտ յատուկ աննդղուի մը նաև ին վրացարքը կ'ելլցուի: Անձախառ կայսեր հետ եղաղ տեագանեաց համար կայսերական ընակարանին մօս, նոյնու նաւուն զեկին կողմը երկու դրանուածուն ու պատկելու խցեր կան, ասոնցն զատ շրու խցեր ու կան մէջմէկ անկրծնով ու մէկ խուց մ'ազ ծառայից համար երկիր անկողնուու: Նաւուն մէջն զր կայ վեց խուց երեսուն անկողնուու ու զանազան կարգաւորութեամբ կայսերական արքունին ծառանելուուն, ու անելուուն ու խոհանոցի կայմաններուն համար: Կառուն յաւա չակուութը զանազան բաժանումներ կան, բայ երու սուրբն ծառաներուն է: կառաց կաղմաններու, համար, ասոնցն զատ երկու խցեր կան նաև ուն պաշտօնակալացն ու զեկալուրներուն համար: Կառուն յարկին վրայ հանդիսաւ խցեր կան նաև ապետներուն ու մերենագործներու համար, չն են զարձաւ հասնի միթիքանոցը, արքունի ու ծառայից խոհանոցը: Շողը առ խցերուն մէջ մը կանց 90 հոգեց քնանարու ու զ կայ: Կառուն մէքնենաւ Զարիցը բայց Ցիւրին քաղցին եշեր Վիս բառաւծ երեւելի զործ պահանէն եկած է, որն որ 140 ձիռ զօրութիւն ունի, եւ իր մարրութեան, նիւթին աղէկութեան, զործուածքն կատարելութեան ու յառաջ բերած զբութեան նցելը՝ ստուգի խիստ երեւելի է: Կառուն մէջ եղած ամեն խցերն ու պահունքը ձմեռը շողուով կը սորցուին: Զննուագական զօրութիւն ան կողմանն նաւուն իր յորինն վրայ ունի հ'ձանք մէնքանութիւն է քայ կացած մարտկոց մը: Առ նաևին մէջն բոյը բոյը նաւաստինները, Վիշնաւայէն երկու ժամ հետու քայութեան անուանութիւն անուան պառական կամքան են: Հիման նյու նաևին զմիաւոր նաւապետն է ուր: թէ միիւն:

Համար կարգելունը՝ բայց մէկ դրսեր թէ Բար-
սես: Վասար կը պայ, առաջանա տղի կ'արթիքը, ու չէ
թէ մը կազմ կամ դրսերս եթքը: Վասիկ առ արդյո-
ւն կամ մասկաբեռն երազէ կ'արթիքը: Եւ աղոյ
չէք, բայց մէկ դրսեր ինչպէս արթիքնանին:

Պատմաբան Հենրիկ Կոմիտասը կը մօնակցէմ ։ Իսկ յ շատ մեզամ աւ մօնակցը կը հեռացընեմ ։

Questa somiglianza però non è del tutto così assoluta che possa dirsi
che ogni somiglianza tra le due persone sia di natura identica.

Առաջանակ երրորդ շաբաթուն քառուն կամ սույն, որդուն զի բարձրացրէ հանգչին :

Szene ist wichtig ist, ist sie gegenwärtig nicht; offensichtlich ist sie jedoch

Glare, etc.

Ψάλτη γενική απόφαση το Σάββατο γραμμένης αρχαίας σε λευκό χαρτί που βρέθηκε στην αρχαία αποθήκη της αρχαίας ζωγραφικής.

የኢትዮጵያን የንግድና ገዢ

ՎԻԵՆԱՅԻ ԳՐԱԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

1834 ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԻ 17. (5) 18. (6) 19. (7) 20. (8) 21. (9) 23. (11)										
Հայութիւն	Հայութիւն	Հայութիւն	Հայութիւն	Հայութիւն	Հայութիւն	Հայութիւն	Հայութիւն	Հայութիւն	Հայութիւն	Հայութիւն
Հայութիւն 100 հարկամ - Փե - որդե - վիրար -			99							
Հայութիւն 100 մատուցիչ վիրար -	"	119½	119½	120	122	123½	123½	123½	123½	123½
Հայութիւն 300 բարեկ - վիրար -	"	"							2	"
Հայութիւն 1 գլուխան ողերին -	"	11.35	11.36	11.41	11.48	12 -	11.57	3	"	"
Հայութիւն 100 մարզ որդեսք -	"	87½	87½	88½	89	93	90½	2	"	"
Ապարագիս 300 վիրար -	"	"					103½	2	"	"
Միջնա 300 առաջարկանութերա -	"	116½	116½	118½	120	120	121	2	"	"
Վարդի 300 վիրար -	"	130	137½	140½	142	143½	143½	2	"	"
Ֆրանքիսկ առ Մայքլ 120 վիր. -	"	118½	119	119½	120½	124	122½	3	"	"
Ա. Ա. Ա. 1 առաջարկանութեր. վիրար -	406	406		406	406	388	31 ար	"	"	"
Պարտիշ -	"	"	232	232		227	227	223	31	"
(Առաջարկանութեր 1 վիրար -	"	23½	23½	26½	27	29½	28½			
Հայութիւն 1 վիրար -	"	23½	23	29½	29½	29½	29½			